

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ตำบลต้นตาล
อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี¹

Independent Study Factors Influencing Performance of Community
Enterprises of Ton Tan Sub-District, Sao Hai District, Saraburi Province.

อนันต์ทวีป พงษ์นุ้มกุล²

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาระดับปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุน
ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสระบุรี (2) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของการดำเนินงานของวิสาหกิจ
ชุมชน ตำบลต้นตาล อำเภอเสนาห์จังหวัดสระบุรี (3) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล
ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน กับระดับประสิทธิผลของการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ตำบลต้นตาล
อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี (4) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างระดับปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุน กับ ระดับ
ประสิทธิผลของการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ตำบลต้นตาล อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี (5) เพื่อหาระดับ
ปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุน ที่มีอิทธิพลต่อ ระดับประสิทธิผลของการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ตำบลต้น
ตาล อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี ทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ตำบลต้นตาล
อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี จำนวน 192 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย สถิติที่ใช้ในการ
วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติ t-Test

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการค้นคว้าอิสระเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ตำบลต้นตาล อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี

² นักศึกษาปริญญาโท โครงการทวีปริญญาโท หลักสูตรทวีปริญญาโททางรัฐประศาสนศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ABSTRACT

Independent study in this time Have a purpose (1) To study the level of motivation and support factors. Community enterprise entrepreneurs in Saraburi (2) To study the effectiveness of the operation of community enterprises of Ton Tan Sub-District, Sao Hai District, Saraburi Province. (3) To study and compare between personal factors, entrepreneurs and community enterprises And the effectiveness of the operation of community enterprises of Ton Tan Sub-District, Sao Hai District, Saraburi Province (4) To find the relationship between motivation factor level and Khamjoon factor and the effectiveness of the operation of the community enterprise of Ton Tan Sub-District, Saohai District, Saraburi Province. (5) To find the level of motivation and support factors To influence The effectiveness of Operation of community enterprises of Ton Tan Sub-District, Sao Hai District, Saraburi Province Data were collected from a sample group of 192 people from Ton Tan Sub-District Community Enterprise, Saohai District, Saraburi Province by using questionnaires as a research tool. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ประเทศไทยยังคงประสบภาวะแวดล้อมและบริบทของการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ อาทิ กระแสการเปิดเสรีธุรกิจเสรี ประกอบกับสถานการณ์ด้านต่าง ๆ ทั้งเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย ในปัจจุบัน ที่ยังคงประสบปัญหาในหลายด้าน เช่น ปัญหาผลิตภาพการผลิต ความสามารถในการแข่งขัน คุณภาพการศึกษาความเหลื่อมล้ำ ทางสังคม แม้ว่าเศรษฐกิจของประเทศไทยใน ระยะเวลาที่ผ่านมา (ยกเว้นช่วงวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ ปีพ.ศ. 2540-2541) จะมีการขยายตัวได้ดี เฉลี่ยประมาณร้อยละ 5 ต่อปีจนทำให้รายได้ประชาชาติต่อหัว (GNP per capita) ในปี พ.ศ. 2557 มาอยู่ที่ประมาณ 196,240 บาท หรือประมาณ 6,041 ดอลลาร์ สหรัฐ. ต่อคนต่อปีซึ่งทำให้ประเทศไทยได้ขยับฐานะขึ้นมาเป็นประเทศที่รายได้ปานกลางขั้นสูง (Upper middle income country) แต่ในระยะ 8 ปีที่ผ่านมาการขยายตัวทางเศรษฐกิจชะลอตัวลงและมีความผันผวน โดยขยายตัวเฉลี่ย เพียงร้อยละ 3.2 ชะลอจากร้อยละ 5.7 ซึ่งต่ำกว่าศักยภาพของระบบเศรษฐกิจและต่ำกว่าระดับที่จะ ทำให้ประเทศไทยหลุดจากกับดักประเทศรายได้ปานกลางในระยะเวลาดังกล่าวโดยสาเหตุที่สำคัญ มาจากการชะลอตัวของการลงทุนโดยรวมอย่างต่อเนื่อง สัดส่วนการลงทุนรวมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม ในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) ลดจากร้อยละ 41.3 ในช่วงปีพ.ศ. 2534- 2539 เป็นร้อยละ 25.5 ในช่วงปีพ.ศ. 2543-2557 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ, 2558, หน้า 4)

วิสาหกิจชุมชนเกิดจากการรวมตัวกันของกลุ่มประชาชนเพื่อประโยชน์ของคนในชุมชน โดยมีคนในชุมชนร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันเป็นเจ้าของและร่วมกันรับผิดชอบที่เกิดจากการ ดำเนินงาน ซึ่งการดำเนินกิจการของวิสาหกิจชุมชนเป็นเสมือนเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาให้ เศรษฐกิจชุมชนมีความเจริญก้าวหน้าโดยมีการส่งเสริมให้คนในชุมชนทำธุรกิจชุมชนที่นำเอาภูมิปัญญาชุมชนและทุนทางสังคมของชุมชนมาใช้ในการดำเนินงาน ส่งเสริมให้คนในชุมชน มีโอกาสเรียนรู้วิธีการจัดการธุรกิจที่ไม่สลับซับซ้อน รู้จักการทำงานร่วมกัน เพื่อส่วนรวมและเพื่อตัวเอง ตลอดจนได้เรียนรู้ถึงการจัดการผลประโยชน์เพื่อพัฒนาชุมชนที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนและมีผลต่อการพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการรู้จัก ใช้ทรัพยากรภายในชุมชน ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจของการพัฒนาเศรษฐกิจโดยการใช้ ภูมิปัญญาชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน

ข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจของประเทศไทยและเป็นของประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีความผูกพันของชนชาติเรามาอย่างยาวนาน ทั้งทางด้านวัฒนธรรม ประเพณี เศรษฐกิจ และเกี่ยวเนื่องกับวิถีการดำรงชีวิตของคนไทยมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เรามักจะได้ยินคำกล่าวมาตั้งแต่เด็ก ๆ ว่า “ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว” จังหวัดสระบุรี มีประวัติการปลูกข้าวมาเป็นเวลายาวนาน เพราะเป็นจังหวัดยุทธศาสตร์ในพื้นที่ภาคกลางที่ได้รับการประกาศจัดตั้งขึ้นเพื่อรวบรวมเสบียงอาหาร และเป็นยุ้งฉางเก็บไว้คราวศึก สงครามตั้งแต่ราวปี พ.ศ. 2125 ชุมชนในพื้นที่ประกอบอาชีพทำนารับจ้างและค้าขาย อำเภอสืบชะตา เป็น แหล่งเศรษฐกิจใหญ่ของจังหวัด

สระบุรี เป็นที่ชุมนุมการค้าขายสินค้าเกษตรต่าง ๆ จากพื้นที่ที่ได้รับนำ จากลุ่มน้ำป่าสัก ชาวแจ็กเขยนำมาปลูกในพื้นที่อำเภอเสนาให้ จากการที่ชาวบ้านนำข้าวมาแลกเปลี่ยนได้แก่ เกลือ กะปิ น้ำปลา หอม กระเทียม ที่บริเวณท่าแจ็กเฮง พ่อค้าคนจีนที่มีน้องชายชื่อ แจ็กเขย คอย ควบคุมดูแลการแลกเปลี่ยนและสนใจข้าวพันธุ์กันจุด จึงแนะนำให้ชาวบ้านนำไปปลูกขยายผลผลิตแล้ว นำมาแลกเปลี่ยนกับแจ็กเขย ต่อมาชาวบ้านจึงเรียกข้าวพันธุ์นี้ว่าข้าวแจ็กเขย จนเป็นที่รู้จักจากปากต่อปาก พ่อค้าเรือหลายคนนำสินค้าข้าวนี้ไปขาย ถึงอยุธยา พบว่าเป็นข้าวหุงขึ้นหม้อ ไม่อ่อน ไม่แข็งจนเกินไป เก็บไว้ค้างคืนไม่บูดจน สอบถามกันว่าเป็นข้าวอะไร มาจากไหน ได้คำตอบว่า ข้าวแจ็กเขยมาจากอำเภอเสนาให้ ดังนั้น “ข้าว แจ็กเขยเสนาให้” จึงเป็นข้าวที่มีประวัติที่สื่อถึงวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันมานานนับร้อยปี มีการเกื้อกูลกัน ของกลุ่มชนต่างชาติในอำเภอเสนาให้ที่มีความผูกพันของชุมชนผู้ปลูกข้าวและพ่อค้าที่เป็นชาวไทยเชื้อสาย จีน ซึ่งเดินทางไปในที่ต่าง ๆ และรู้ในเรื่องคุณภาพข้าวที่ดี ที่เหมาะสมกับบริบทการบริโภคของคนไทย

คุณสมบัติพิเศษของข้าวแจ็กเขยเสนาให้

- (1) เป็นข้าวขาวพื้นแข็งที่มีร้อยละของอมิโลสสูง (- %) ข้าวสุกค่อนข้างร่วน เป็นข้าว พื้นเมืองที่ปลูกในบริเวณภาคกลาง มีหลายพันธุ์ ได้แก่ พันธุ์แจ็กเขย ชาวกอเดี่ยวเหลือง ทอง เกรียนทอง ชาวสมนึก ชาวตาหมี ซึ่งจวบจนปัจจุบันชาวบ้านในอำเภอเสนาให้ยัง ปลูกข้าวพันธุ์แจ็กเขยที่มีคุณภาพการหุงต้ม ที่ดีเพราะมีลักษณะพิเศษ
- (2) เป็นข้าวสุกร่วน ขึ้นหม้อไม่แฉะ รสชาติดี ไม่แข็งกระด้าง ไม่เหนียวและ
- (3) ข้าวนี้จะไม่ยุบตัวเมื่อราดแกง เป็นข้าวราดแกงตามความนิยมการบริโภค
- (4) ข้าวแจ็กเขยเสนาให้ เมื่อเคี้ยวจะสามารถสัมผัสรสชาติได้ถึงเนื้อข้าว
- (5) ที่สำคัญ คือ ข้าวจะไม่บูดง่าย เมื่อทิ้งไว้เย็นข้ามวันคุณภาพไม่เปลี่ยนแปลง
- (6) แม้ว่าเป็นข้าวเก่าค้างปี แต่เมื่อนำมาหุงก็ไม่มึกลิ่นสาบ
- (7) ข้าวแจ็กเขยเสนาให้เป็นข้าวที่มีประวัติที่สื่อถึงวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกัน มีการเกื้อกูลกัน ของกลุ่มชนต่างเชื้อชาติในอำเภอเสนาให้ที่มีความผูกพันของชุมชนผู้ปลูกข้าว และ พ่อค้าที่เป็นชาวไทยเชื้อสายจีน ชื่อ “แจ็กเขย” ซึ่งเดินทางค้าขาย ในที่ต่าง ๆ และรู้ว่า ข้าวที่ได้รับความนิยมจากคนไทยส่วนใหญ่เป็นข้าวที่รับประทานกับแกงแบบไทย ๆ
- (8) เป็นข้าวที่เกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดกันมาชั่วลูกหลาน แม้ว่าต่อมาผลผลิต ข้าวจะต่ำลง เนื่องจากขาดการพัฒนาพันธุ์อย่างต่อเนื่อง ข้าวพันธุ์แจ็กเขยนี้ยังคงเป็นที่ นิยมในกลุ่มผู้บริโภคข้าวส่วนใหญ่ของไทย

คำถามในการวิจัย

1. ปัจจัยจุดใจและปัจจัยคำจุน ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสระบุรี อยู่ในระดับใด
2. ระดับประสิทธิผลของการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ตำบลต้นตาล อำเภอเสาไห้ จังหวัดสระบุรี อยู่ในระดับใด
3. ปัจจัยส่วนบุคคลผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนที่ต่างกัน มีระดับประสิทธิผลของการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ตำบลต้นตาล อำเภอเสาไห้ จังหวัดสระบุรี แตกต่างกันหรือไม่
4. ปัจจัยจุดใจและปัจจัยคำจุน มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ กับระดับประสิทธิผลของการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ตำบลต้นตาล อำเภอเสาไห้ จังหวัดสระบุรี
5. ปัจจัยจุดใจและปัจจัยคำจุน มีอิทธิพลหรือไม่ ต่อระดับประสิทธิผลของการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ตำบลต้นตาล อำเภอเสาไห้ จังหวัดสระบุรี

วัตถุประสงค์ของการทำวิจัย

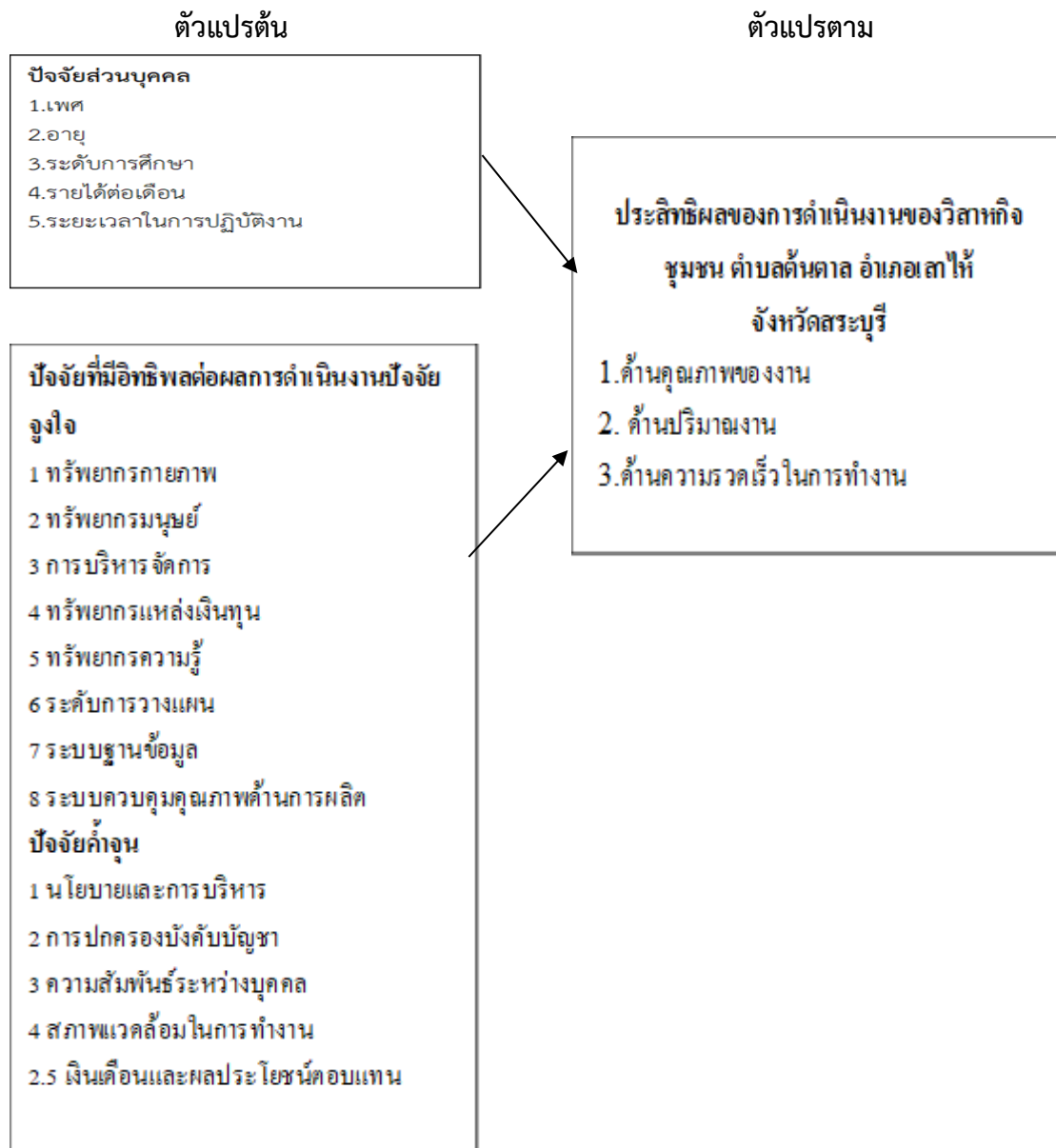
1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยจุดใจและปัจจัยคำจุน ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสระบุรี
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ตำบลต้นตาล อำเภอเสาไห้ จังหวัดสระบุรี
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน กับระดับประสิทธิผลของการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ตำบลต้นตาล อำเภอเสาไห้ จังหวัดสระบุรี
4. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างระดับปัจจัยจุดใจและปัจจัยคำจุน กับ ระดับประสิทธิผลของการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ตำบลต้นตาล อำเภอเสาไห้ จังหวัดสระบุรี
5. เพื่อหาระดับปัจจัยจุดใจและปัจจัยคำจุน ที่มีอิทธิพลต่อ ระดับประสิทธิผลของการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ตำบลต้นตาล อำเภอเสาไห้ จังหวัดสระบุรี

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ตำบลต้นตาล อำเภอเสาไห้ จังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยเพื่อเป็นกรอบแนวทางในการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีสองปัจจัย
2. แนวคิดทฤษฎีความเสมอภาค
3. แนวคิดวิสาหกิจชุมชน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยครั้งนี้ คือประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ
ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนตำบลต้นตาล อำเภอเสนาไห้ จังหวัดสระบุรี ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็น
เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก กลุ่มตัวอย่าง เพื่อวิเคราะห์และหาข้อมูลทางสถิติ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ประกอบด้วย

ประชากรที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ คือประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนตำบลต้นตาล อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี จำนวน 192 คน ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก กลุ่มตัวอย่าง เพื่อวิเคราะห์และหาข้อมูลทางสถิติ

2. เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานประกอบด้วย

1. ปัจจัยจูงใจ ประกอบด้วย ทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรมนุษย์ การบริหารจัดการ ทรัพยากรแหล่งเงินทุน ทรัพยากรความรู้ ระดับการวางแผน ระบบฐานข้อมูล และระบบควบคุมคุณภาพด้านการผลิต

2. ปัจจัยค้ำจุน ประกอบด้วย นโยบายและการบริหาร การปกครองบังคับบัญชา ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สภาพแวดล้อมในการทำงาน เงินเดือนและผลประโยชน์ตอบแทน

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย คุณภาพของงาน ปริมาณงาน ความรวดเร็วในการทำงาน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

ผู้วิจัยได้ติดต่อประสานงานกับผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนตำบลต้นตาล อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี และนำแบบสอบถามไปถามผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนตำบลต้นตาล อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี เพื่อขอความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถาม โดยชี้แจงถึงเหตุผลและความจำเป็นที่ต้องทำ การศึกษาให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนตำบลต้นตาล อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี ได้ทราบก่อนลงมือกรอกแบบสอบถาม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วจึงทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำแบบสอบถามวัดความความคิดเห็นของพนักงานที่เกี่ยวกับแรงจูงใจที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน ตำบลต้นตาล อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี มาวิเคราะห์และประมวลผล โดยเครื่องคอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (statistical software) แล้วจึงนำผลที่ประมวลได้มาวิเคราะห์เขียนรายงาน และนำเสนอเป็นงานวิจัย

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. ค่าความถี่ (Frequency) สถิติร้อยละ (Percentage) ใช้สำหรับอธิบายข้อมูลทั่วไปตามปัจจัย ส่วนบุคคลของ กลุ่มตัวอย่าง

2. ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้อธิบายความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่เกี่ยวกับแรงจูงใจที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนตำบลต้นตาล อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี ของกลุ่มตัวอย่าง

3. ค่า t-test ใช้ทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นซึ่งเป็นตัวแปรตามที่มีตัวแปรอิสระจำแนก ตัวแปรอิสระออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ เพศ และสถานภาพ

4.ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน(Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ใช้หาความสัมพันธ์ ดังนี้

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนตำบลต้นตาล อำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้ประกอบการของวิสาหกิจชุมชนตำบลต้นตาล อำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี จำนวน 192 คน ทำการสุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบน สรุปผลการศึกษาวิจัยได้ดังนี้

การวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละ จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ชาย	86	44.8
หญิง	106	55.2
รวม	192	100.0

จากตาราง 1 พบว่า ผู้ประกอบการของวิสาหกิจชุมชน ตำบลต้นตาล อำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 55.2 และเพศชาย จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 44.8

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละ จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
20 – 29 ปี	9	4.7
30 – 39 ปี	66	34.4
40 – 49 ปี	86	44.8
50 – 59 ปี	31	16.1
รวม	192	100.0

จากตาราง พบว่า ผู้ประกอบการของวิสาหกิจชุมชน ตำบลต้นตาล อำเภอเสนาไห้ จังหวัดสระบุรี อายุระหว่าง 40 – 49 ปี จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 44.8 รองลงมาอันดับที่ 2 คือ อายุระหว่าง 30 – 39 ปี จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 34.4 อันดับ 3 คือ อายุระหว่าง 50 – 59 ปี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 16.1 และน้อยที่สุด คือ อายุระหว่าง 20 – 29 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 4.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6, ปวช.)	21	10.9
อนุปริญญา หรือ ปวส.	66	34.4
ปริญญาตรี	71	37.0
สูงกว่าปริญญาตรี	34	17.7
รวม	192	100.0

จากตาราง พบว่า ผู้ประกอบการของวิสาหกิจชุมชน ตำบลต้นตาล อำเภอเสนาไห้ จังหวัดสระบุรี มีการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 71 คน คิดเป็น ร้อยละ 37.0 รองลงมาอันดับที่ 2 คือ ระดับอนุปริญญาหรือ ปวส.จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 34.4 อันดับ 3 คือ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 34 คน คิดเป็น ร้อยละ 17.7 และน้อยที่สุด คือ มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6, ปวช.) จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 10.9 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละ จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
น้อยกว่า 10,000 บาท	7	3.6
10,000 – 15,000 บาท	84	43.8
15,000 – 20,000 บาท	88	45.8
20,000 บาทขึ้นไป	13	6.8
รวม	192	100.0

จากตาราง พบว่า ผู้ประกอบการของวิสาหกิจชุมชน ตำบลต้นตาล อำเภอเสนาไห้ จังหวัดสระบุรี มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 15,000 – 20,000 บาท จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 45.8 รองลงมาอันดับที่ 2 คือ รายได้ต่อเดือนระหว่าง 10,000 – 15,000 บาท จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 43.8 อันดับ 3 คือ รายได้ต่อ

เดือน 20,000 บาทขึ้นไป จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 6.8 และน้อยที่สุด คือ รายได้ต่อเดือนน้อยกว่า 10,000 บาท จำนวน 3.6 คน คิดเป็นร้อยละ 3.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละ จำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
น้อยกว่า 5 ปี	9	4.7
5 – 9 ปี	17	8.9
10 – 14 ปี	40	20.8
15 – 19 ปี	58	30.2
20 – 24 ปี	43	22.4
มากกว่า 24 ปีขึ้นไป	25	13.0
รวม	192	100.0

จากตาราง พบว่า ผู้ประกอบการของวิสาหกิจชุมชน ตำบลต้นตาล อำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 15 – 19 ปี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 30.2 รองลงมาอันดับที่ 2 คือ มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 20 – 24 ปี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 22.4 อันดับ 3 คือ มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 10 – 14 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 20.8 อันดับ 4 คือ มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน มากกว่า 24 ปีขึ้นไป จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 13.0 อันดับ 5 คือ มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 5 – 9 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 8.9 และน้อยที่สุด คือ มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 4.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ปัจจัยจูงใจ และปัจจัยค้ำจุน

แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับความคิดเห็น
ปัจจัยจูงใจ			
ด้านทรัพยากรกายภาพ	3.85	0.430	เห็นด้วย
ด้านทรัพยากรมนุษย์	3.63	0.395	เห็นด้วย
ด้านทรัพยากรแหล่งเงินทุน	3.61	0.402	เห็นด้วย
ด้านทรัพยากรความรู้	3.53	0.421	เห็นด้วย
ด้านระบบการวางแผน	3.99	0.317	เห็นด้วย
ด้านระบบฐานข้อมูล	3.27	0.353	ไม่แน่ใจ

ด้านระบบควบคุมคุณภาพด้านการผลิต	3.30	0.393	ไม่แน่ใจ
รวม	3.60	0.147	เห็นด้วย
ปัจจัยค้ำจุน			
ด้านคุณภาพงาน	3.85	0.560	เห็นด้วย
ด้านปริมาณ	3.98	0.496	เห็นด้วย
ด้านความรวดเร็วในการทำงาน	3.65	0.503	เห็นด้วย
รวม	3.82	0.340	เห็นด้วย

จากตารางแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ปัจจัยจูงใจ โดยรวมอยู่ในระดับความคิดเห็น ที่เห็นด้วย ที่ระดับค่าเฉลี่ย 3.60 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.147 แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ปัจจัยค้ำจุน โดยรวมอยู่ในระดับความคิดเห็น ที่เห็นด้วย ที่ระดับค่าเฉลี่ย 3.82 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.340 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการปฏิบัติงานที่แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ปัจจัยจูงใจ ที่มีความคิดเห็นที่เห็นด้วย ได้แก่ ด้านทรัพยากรกายภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.430 ด้านทรัพยากรมนุษย์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.395 ด้านทรัพยากรแหล่งเงินทุน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.402 ด้านทรัพยากรความรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.421 ด้านระบบการวางแผน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.317 ด้านการปฏิบัติงานที่แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ปัจจัยจูงใจ ที่มีความคิดเห็นที่ ไม่แน่ใจ ได้แก่ ด้านระบบฐานข้อมูล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.27 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.353 ด้านระบบควบคุมคุณภาพด้านการผลิต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.30 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.393

แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ปัจจัยค้ำจุน โดยรวมอยู่ในระดับความคิดเห็น ที่เห็นด้วย ที่ระดับค่าเฉลี่ย 3.82 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.340 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการปฏิบัติงานที่แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ปัจจัยค้ำจุน ที่มีความคิดเห็นที่ เห็นด้วย ได้แก่ ด้านคุณภาพงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.560 ด้านปริมาณ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.496 ด้านความรวดเร็วในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.503

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนตำบลต้นตาล อำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี จากการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัจจัยปัจจัยจูงใจโดยรวม อยู่ในความคิดเห็นด้วย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านทรัพยากรกายภาพ ด้านทรัพยากรมนุษย์ ด้านทรัพยากรแหล่งเงินทุน ด้านทรัพยากรความรู้ ด้านระบบการวางแผน ด้านระบบฐานข้อมูล และด้านควบคุมคุณภาพด้านการผลิต มีค่าเฉลี่ยมาก ส่วนประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับความคิดเห็นด้วย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณภาพงาน ด้านปริมาณ และด้านความรวดเร็วในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยมาก กล่าวคือ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการให้บริการประชาชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับมากในการวิเคราะห์ถึงองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย ผู้วิจัยจะอภิปรายเปรียบเทียบระหว่างข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาและองค์ความรู้เดิมจากเนื้อหาบทที่ 2 ดังนี้

จากทฤษฎีสองปัจจัยของ Herzberg (อ้างใน ทิมมิกา ทิมเนตร, 2558, หน้า 32-38 และ เกศรินทร์ งามเลิศ, 2559, หน้า 7-8) กล่าวว่า ทฤษฎีของเฮิร์ซเบิร์ก แบ่งออกเป็น 2 ปัจจัย ปัจจัยแรก จะนำไปสู่ความพอใจ (Satisfaction) และอีกปัจจัย คือ ความไม่พอใจ (Dissatisfaction) โดยความพึงพอใจ กับความไม่พึงพอใจ ซึ่งปัจจัย 2 กลุ่มคือปัจจัยจูงใจ (Motivational Factors) และปัจจัยค้ำจุน (Maintenance or Hygiene Factors) จากทฤษฎีนี้มีความสอดคล้องกับผลวิจัยการศึกษาครั้งนี้ เนื่องจากปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุน มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน

จากการทฤษฎีความเสมอภาคทฤษฎีความเสมอภาค (Adam, Equity Theory) และทฤษฎีการจูงใจของอาดัม (J. Stacy Adam) ได้อธิบายว่า ปกติแล้วผู้ปฏิบัติงานจะรับรู้ถึงความสัมพันธ์ของผลตอบแทนที่ได้รับจากการทำงานกับการที่ได้ทุ่มเททำงาน และจะเปรียบเทียบอัตราส่วนปัจจัยนำเข้าและปัจจัยนำออก (Input-Output) ของตนเองและเพื่อนร่วมงาน ซึ่งหากอัตราส่วนของตนและเพื่อนร่วมงานเท่ากัน เขาจะมีความรู้สึกว่ามีคุณธรรม แต่หากรู้สึกอัตราส่วนไม่เท่ากันความยุติธรรมในความรู้สึกของพนักงานคนนั้นก็จะไม่เกิดขึ้น ซึ่งอาจเป็นกรณีของการได้ผลตอบแทนต่ำกว่าคนอื่น หรือได้ผลตอบแทนสูงกว่าคนอื่น เมื่อเกิดความไม่ยุติธรรมพนักงานก็จะมีปฏิกิริยาต่าง ๆ หรืออาจมีการแสดงพฤติกรรมที่เป็นการตอบโต ซึ่งอาจเป็นไปหลายลักษณะดังนี้

1. ขยันมากขึ้น ขยันน้อยลง หรือเรียกร้องค่าตอบแทนมากขึ้น
2. มีพฤติกรรมชักจูงให้คนอื่นเปลี่ยนแปลงการป้อนผลลัพธ์
3. มีพฤติกรรมที่จะเปลี่ยนแปลงการป้อนผลลัพธ์ของตนเอง
4. เปลี่ยนคนที่เปรียบเทียบผลลัพธ์
5. การลาออกจากงาน (เนื่องจากเกิดความรู้สึกไม่ยุติธรรม)

โดยสรุปผลที่ตามมา ของความรู้สึกไม่ยุติธรรม อาจเป็นการลดหรือเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน หรือลด เพิ่มคุณภาพงาน หรือขาดงาน ลาออกจากงาน จากทฤษฎีนี้ไม่มีความสอดคล้องกับผลวิจัยการศึกษาครั้งนี้ เนื่องจากวิจัยนี้เป็นการวิจัยผู้ประกอบการ ซึ่งการปฏิบัติงานในทฤษฎีนี้เหมาะสมกับวิจัยพนักงานมากกว่า

จากแนวคิดประเด็นท อูปรมัย (2551, หน้า 113) ได้กล่าวถึง แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของทีมีไว้ว่านอกจากเป็นสิ่งกระตุ้นให้บุคคลทำงานอย่างกระตือรือร้นและเอาจริงเอาจัง แรงจูงใจส่งผลถึงคุณภาพของผลงานของทีมีและประสิทธิภาพของการทำงานเป็นทีมีด้วยผู้ที่มิบทบาทสำคัญในการสร้างแรงจูงใจในการทำงานเป็นทีมี ได้แก่ หัวหน้าทีมีหรือผู้บริหาร และบุคลากรที่ทำงานในทีมี นั่นเองการสร้างแรงจูงใจหัวหน้าทีมีหรือผู้บริหารถือเป็นการสร้างแรงจูงใจภายนอกดังนั้น สิ่งที่จะมาจูงใจบุคลากรในทีมีได้นั้น จึงจำเป็นต้องทำให้บุคคลในทีมีมองเห็นความสำคัญของ สิ่งที่จะจูงใจ ซึ่งแรงจูงใจที่หัวหน้าหรือผู้บริหารสามารถสร้างให้เกิดแก่

บุคคลในทีมงาน จากทฤษฎีนี้มีความสอดคล้องกับผลวิจัยการศึกษาครั้งนี้ บุคลากร ความรู้และการวางแผน จากวิจัยนี้ ประชากรตัวอย่างของวิจัยนี้ เห็นด้วย ทำให้ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานประสบความสำเร็จ

4. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาครั้งต่อไปควรทำการศึกษาปัจจัยด้านอื่นๆ เพื่อหาความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพในการให้บริการ

2. การศึกษาครั้งต่อไปควรมีการวิจัยในเชิงคุณภาพ เพื่อให้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ควบคู่กับการศึกษาเชิงปริมาณเพื่อให้ได้ข้อมูลและข้อเท็จจริงที่ชัดเจนขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการเกษตร. (2548). การฝึกอบรมที่มหาวิทยาลัยในการถ่ายทอดความรู้เรื่อง

วิสาหกิจ ชุมชน. เอกสารประกอบการสัมมนา, กรุงเทพฯ.

กรมส่งเสริมการเกษตร. (2561). รายงานสรุปประเภทกิจการวิสาหกิจชุมชน/เครือข่าย

วิสาหกิจชุมชน จำแนกตามพื้นที่: เชียงใหม่. เข้าถึงได้จาก :

<http://smce.doae.go.th/ProductCategory/SmceCategory.php>

กรมส่งเสริมการเกษตร. (2548). พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548.

สำนักงาน เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน.

เสรี พงศ์พิศ. (2545). วิสาหกิจชุมชนไม่ใช่ธุรกิจชุมชน ในวารสารวิสาหกิจชุมชนทั่วโลก

เศรษฐกิจฐานราก. กรุงเทพฯ: บริษัท เอ็ดดิสันเพรส จำกัด.

เสรี พงศ์พิศ. (2546). แผนชีวิตเศรษฐกิจชุมชน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ภูมิปัญญาไทย.

เสรี พงศ์พิศ. (2548). เครือข่าย: ยุทธวิธีเพื่อประชาคมเข้มแข็งชุมชนเข้มแข็ง. กรุงเทพมหานคร: โครงการ

มหาวิทยาลัยชีวิตสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน

ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ. 2542. ธุรกิจชุมชน เส้นทางที่เป็นไปได้. กรุงเทพฯ : สำนักงาน

กองทุนสนับสนุนการวิจัย.

ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ และพิทยา ว่องกุล. 2545. วิสาหกิจชุมชน ทั่วโลกเศรษฐกิจ ฐานราก. กรุงเทพฯ : บริษัท

เอ็ดดิสันเพรส จำกัด.

ศรีปริญญา ธูปกระจ่าง. 2546. “การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนในต่างประเทศและในบริบทของไทย” คำบรรยายใน

การอบรมเชิงปฏิบัติการการวิจัยเพื่อเพิ่มประสิทธิผลของวิสาหกิจชุมชน : ภาคเหนือ ตอนบน ณ

ศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร คณะ เกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 25 พฤศจิกายน

2545

ทิมมิกา เรืองเนตร. (2558). ภาวะผู้นำกับแรงจูงใจในการทำงานของพนักงาน บริษัท ไทยฟู้ดส์กรุ๊ป จำกัด.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.